

Grúz transliteráció / Transliteration of Georgian

Írás / Writing: Grúz / Georgian (*მხედრული / mkhedruli*)

Használat / Using: Grúzia (*hivatalos*) / Georgia (*official*)
 Azerbajdzsán (*beszélt*) / Azerbaijan (*spoken*)
 Irán (*beszélt*) / Iran (*spoken*)
 Törökország (*beszélt*) / Turkey (*spoken*)

A betűk / The Letters

Betű / Letter	Név / Name	IPA ^{1.0}	GNAS ^{2.0}	ISO 9984 ^{3.0}	ALA-LC ^{4.0}	KNAB ^{5.0}	IKE ^{6.0}	TITUS ^{7.0}
ა	an	[ɑ]	a	a	a	a	a	a
ბ	ban	[b], [p ^h] ^{1.1}	b	b	b	b	b	b
გ	gan	[g], [k ^h] ^{1.1}	g	g	g	g	g	g
დ	don	[d], [t ^h] ^{1.1}	d	d	d	d	d	d
ე	en	[ɛ]	e	e	e	e	e	e
ვ	vin	[v], [w] ^{1.3} , [f] ^{1.4}	v	v	v	v	v	v
ზ	zen	[z]	z	z	z	z	z	z
ე*	he	[eɪ]	—	ē	ē	ē	ē/ey ^{6.1}	ē
თ	tan	[t ^h]	t	t'	t'	t	t	t
ი	in	[i]	i	i	i	i	i	i
კ	k'an	[k]	k'	k	k	ķ	ķ	ķ
ლ	las	[l], [l̥] ^{1.5}	l	l	l	l	l	l
მ	man	[m]	m	m	m	m	m	m
ნ	nar	[n], [ɲ] ^{1.2}	n	n	n	n	n	n
ო*	hie	[je]	—	y	y	j	y	j
ონ	on	[ɔ]	o	o	o	o	o	o
პ	p'ar	[p]	p'	p	p	ṗ	ṗ	ṗ
ჭ	zhan	[ʒ]	zh	ž	ž	ž	ž	ž
რ	rae	[r]	r	r	r	r	r	r
ს	san	[s]	s	s	s	s	s	s
ტ	t'ar	[t']	t'	t	t	ṭ	ṭ	ṭ
ჭ*	vie	[ui]	—	w	w	w	wi/ü ^{6.1}	wi
უ	un	[u]	u	u	u	u	u	u
ფ	par	[p ^h]	p	p'	p'	p	p	p
ქ	kan	[k ^h]	k	k'	k'	k	k	k
ყ	ghan	[ɣ]	gh	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ/Ÿ ^{6.1}	ḡ
ღ	q'ar	[q]	q'	q	q	q	q̇	q̇
შ	shin	[ʃ]	sh	š	š	š	š	š
ჩ	chin	[tʃ ^h]	ch	č'	č'	č	č	č
ც	tsan	[ts ^h]	ts	c'	c'	c	c	c
ძ	dzil	[dʒ], [ts ^h] ^{1.1}	dz	j	ž	dz	j/ž ^{6.1}	ž
წ	ts'il	[ts']	ts'	c	c	ç	ç	ç

Betű / Letter	Név / Name	IPA ^{1,0}	GNAS ^{2,0}	ISO 9984 ^{3,0}	ALA-LC ^{4,0}	KNAB ^{5,0}	IKE ^{6,0}	TITUS ^{7,0}
ჭ	ch'ar	[tʃ]	ch'	č	č	č̣	č̣	č̣
ხ	khan	[x]	kh	x	x	x	x	χ
ჭ*	qar	[qʰ]	—	h	ḡ	qh	q	q
ჯ	jan	[d͡ʒ], [t͡ʃ] ^{1,1}	j	ǰ	j	dž	ǰ/ž ^{6,1}	ž
ჰ	hae	[h]	h	h	h	h	h	h
ჱ*	hoe	[o:]	—	ō	ō	ō	ō/ow ^{6,1}	ō

* Csak a klasszikus ortográfiában fordul elő. / Only used in classical orthography.

Ebben a dokumentumban a grúz (hivatalosan használt) *mkhedruli* ábécét használjuk. A grúz írásban nincsenek nagybetűk. — Georgian script refers in this document to the *Mkhedruli* alphabet (officially used). There is no case in Georgian.

Írásjelek / Punctuation

∴ bekezdés-elválasztó / paragraph separator   nem írjuk át / not transliterated

Jegyzetek / Notes

1.0 **International Phonetic Alphabet (IPA):** *IPA Chart, International Phonetic Association, 2005.*
(<http://www.langsci.ucl.ac.uk/ipa/ipachart.html>)

1.1 Szó végén. — At the end of a word.

1.2 ღ [g], ჳ [k'], ჴ [kʰ] előtt. — Before ღ [g], ჳ [k'], ჴ [kʰ].

1.3 Mászhangzók után vagy szó végén. — After consonants or at the end of a word.

1.4 Zöngétlen mászhangzó előtt. — Before unvoiced consonant.

1.5 ე [ɛ], ი [i] előtt. — Before ე [ɛ], ი [i].

2.0 **GNAS.** *Apridonidze, Shukia & Chkhaidze, Levan: From Georgian and into Georgian: Transliteration of Georgian Alphabet. Linguistics Institute of Academy of Science of Georgia, February 2002*

A rendszer nem visszafordítható, mivel ez nem betű szerinti átírás. — The system is irreversible, because it is not a letter to letter transliteration system.

Ezt a rendszert használja a *United States Board on Geographic Names and the Permanent Committee on Geographical Names for British Official Use (BGN/PCGN)* is 2009-től (https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/320104/Georgian_Romanization.pdf), valamint a *United Nations Romanization Systems for Geographical Names UNGEGN Working Group on Romanization Systems (Version 2.2. January 2003; <http://www.eki.ee/wgrs>)* is.

3.0 **ISO 9984.** *ISO 9984:1996 Transliteration of Georgian characters into Latin characters. International Standards Organisation, 1997*
(<http://www.iso.ch>)

A rendszer visszafordítható, mivel ez betű szerinti átírás. — The system is reversible, because it is a transliteration system.

4.0 **ALA-LC.** *American Library Association/Library of Congress Romanization Tables: Transliteration Schemes for Non-Roman Scripts. Randal K. Barry (ed.). Library of Congress, 1997.*
(<http://www.loc.gov/catdir/cpsol/romanization/georgian.pdf>)

5.0 **KNAB.** *Kohanimeandmebaas / Place Names Database, Eesti Keele Instituut / Institute of the Estonian Language, 1993*
(<http://www.eki.ee/knab/lat/kblka.pdf>)

6.0 **IKE.** *იბეროულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწადი [Annual of Ibero-Caucasian Linguistics] Holisky, Dee Ann: “The Georgian Alphabet”, in Peter T. Daniels & William Bright, eds. *The World's Writing Systems*. New York/Oxford, 1996*

6.1 A forrás nem egységes a megjelölt betűk átírásában. — The source is not unified in transliteration of marked letters.

7.0 **TITUS.** *Caucasian Alphabet Systems Based Upon the Cyrillic Script, Gippert, J. Thesaurus Indogermanischer Text- und Sprachmaterialien*
(<http://titus.uni-frankfurt.de/didact/caucasus/geoarmsc.pdf>)